

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної конференція
молодих вчених з нагоди Дня працівника сільського господарства
**«СУЧАСНА НАУКА:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

17 листопада 2021 р.
м. Херсон

Редакційна колегія:

Відповідальні за випуск: голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, Херсонського державного аграрно-економічного університету **Марія НІКІТЕНКО**; заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету **Владислав КРИВИЙ**.

За редакцією

*доктора сільськогосподарських наук, професора,
проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності
Херсонського державного аграрно-економічного університету*
О.В. АВЕРЧЕВА

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку. матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди Дня працівника сільського господарства, 17 листопада 2021 р.м. Херсон. С. 363.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні технології та досягнення агрономічних, економічних, природничих, екологічних, іхтіологічних, технологічних, ветеринарних наук. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Tashkent State Agrarian University

ННЦ «Інститут виноградарства и виноробства імені В. Е. Таїрова» НААН

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Інститут кібернетики імені В.М.Глушкова НАН України

Інститут агроекології і природокористування НААН

Державна установа "Інститут зернових культур НААН"

Національний університет цивільного захисту України

Білоцерківський національний аграрний університет

Уманський національний університет садівництва

Херсонський національний технічний університет

Вінницький національний аграрний університет

Сумський національний аграрний університет

Одеський державний аграрний університет

Інститут зрошувального землеробства НААН

ДУ ХФ "Інститут охорони ґрунтів України"

Державний біотехнологічний університет

Тернопільська ДСГДС ІКСГП НААН

ВСП «Боярський фаховий коледж» Національного університету біоресурсів і природокористування України

Херсонської багатопрофільної гімназії № 20 імені Бориса Лавренюва Херсонської міської ради

*Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- АВЕРЧЕВ О.В.** - проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, д-р. с.-г. наук., професор;
- НІКІТЕНКО М.П.** - голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету;
- КРИВИЙ В.В.** - заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Програмні кейси конференції:

- КЕЙС 1. Сучасні агротехнології в рослинництві, овочівництві та садівництві.
КЕЙС 2. Перспективні технології у ветеринарії, виробництві і переробці продукції тваринництва та аквакультури.
КЕЙС 3. Тенденції раціонального природокористування та збереження земельних ресурсів.
КЕЙС 4. Сучасні досягнення інженерних наук у будівництві та електрифікації виробничих підприємств
КЕЙС 5. Тенденції розвитку харчового виробництва та індустрії готельно-ресторанної справи.
КЕЙС 6. Розвиток підприємництва, менеджменту та ІТ-технологій в аграрному виробництві.

Матеріали конференції з подальшим доопрацюванням (за необхідністю) можуть бути опубліковані у фахових виданнях Херсонського державного аграрно-економічного університету **«Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки»**, **«Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка»**, **«Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки»** та **«Водні біоресурси та аквакультура»**, які внесені до переліку фахових видань України (категорія "Б").

ЗМІСТ

КЕЙС 1

СУЧАСНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ, ОВОЧІВНИЦТВІ ТА САДІВНИЦТВІ

Балишева Д. І., Марковська О. Є. <i>Особливості розмноження тропічної культури <i>Mangifera Indica</i> l.</i>	10
Бакай Е. О., Аверчев О. В. <i>Дослідження впливу біодобрив на продуктивність соняшнику</i>	13
Білошкуренко О.С., Берднікова О. Г. <i>Вітрова ерозія ґрунтів на території Херсонської області</i>	16
Василенко Н. Є., Аверчев О.В. <i>Елементи технології стоколосу безостого залежно від позакореневого підживлення органічним добривом Біо-гель</i>	18
Влащук О.А., Влащук А.М., Дробіт О. С. <i>Формування структурних показників буркуну білого однорічного на півдні України</i>	22
Горінова Н.Ю., Берднікова О. Г. <i>Зрошувальна меліорація та її наслідки в зоні степ України</i>	25
Грищенко Д.С., Іваніна В. В. <i>Вплив доз азотних добрив на врожайність кукурудзи на зерно</i>	27
Данюк М. С., Іваніна В. В. <i>Підвищення продуктивності буряків цукрових в умовах сучасного виробництва</i>	29
Дацько О.М. <i>Вплив бактерій роду <i>Azotobacter</i> на фізико-хімічні властивості ґрунту</i>	32
Денисяк О. С., Сидякіна О. В. <i>Формування продуктивності середньостиглих сортів гороху в умовах південного степу України залежно від інокуляції насіння сучасними біопрепаратами</i>	34
Дорошенко В.О., Сілецька О. В. <i>Дослідження впливу елементів технології вирощування на продуктивність цибулі ріпчастої при краплинному зрошенні в умовах півдня України</i>	37
Ілієв Р.Д., Аверчев О.В. <i>Вплив способів обробки ґрунту на продуктивність сортів проса</i>	41
Заїкін Р. В., Берднікова О. Г. <i>Підбір сортів пшениці озимої застворення високопродуктивних посівів за умов півдня України</i>	43
Йосипенко І. В., Аверчев О.В. <i>Гречка основна круп'яна культура України</i>	46
Капрелова А. Р., Ходос Т. А. <i>Інноваційні технології в захисті рослин</i>	49
Капустинська В.І., Піковський М. Й. <i>Діагностика патологій насіння пшениці озимої грибною етіологією</i>	51
Ковтун Д. М., Ревтьо О. Я. <i>Урожайність пшениці озимої залежно від норми висіву</i>	53
Ковтун Д. М., Сілецька О. В. <i>Особливості вирощування томатів у відкритому ґрунті</i>	56
Ковшаківа Т. С., Аверчев О. В. <i>Вплив мікродобрив та біостимуляторів на довжину вегетаційного періоду гороху</i>	61
Колодій К. О. <i>Технологія клонального мікророзмноження розмарину (<i>Rosmarinus Officinalis</i> L.)</i>	63
Коротенко І. М., Іваніна В. В. <i>Врожайність пшениці озимої залежно від попередників та удобрення</i>	65

ВПЛИВ СПОСОБІВ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПРОСА

ІЛІЄВ Р. Д. - здобувач вищої освіти другого (магістерського рівня)
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м Херсон, Україна
АВЕРЧЕВ О. В. - д-р с.-г. наук, професор, науковий керівник
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м Херсон, Україна

Розвиток та управління сучасним сільським господарством заснований переважно на збереженні екологічної спрямованості, які підвищують родючість і оптимальні фізико-хімічні властивості ґрунту. Розв'язання проблем на майбутнє залежить від єдності економічних та екологічних інтересів

Аналіз сучасної ситуації в землеробстві дає підстави прогнозувати подальший прогрес у сільському господарстві у вирощуванні культур з відповідними біологічними особливостями до кліматичного районування.

Вирощування проса в Україні перспективний напрямок завдяки біологічним перевагам над іншими зерновими культурами. Важливе значення в комплексі агротехнічних заходів мають добрива, способи вирощування та норми посіву. Від цих методів в основному залежать зрілість насіння, однорідність, продуктивність і якість зерна.

Цінність проса полягає не тільки в його різноманітному використанні в національному господарстві, а й у його здатності давати вищі врожаї в районах, де інші зернові культури є низькими і мають низьку врожайність.

Просо потребує менше вологи, ніж інші рослини. Це пояснюється тим, що клітини у вашій ротовій порожнині зберігають здатність регулюватися навіть при температурі 38-40 °С протягом 48 годин. Ступінь транспірації врожаю 200-250. Коренева система має чудову всмоктувальну силу і може видаляти вологу з цього поту завдяки своїй близької, близької та середньої гігроскопічності.

Стійкість до посухи подібна до листового посліду завдяки його здатності тимчасово зупиняти ріст (впадати в антибіотичний стан під час посухи), що зменшує випаровування вологи та розтелення маси на поверхні землі.

Просо — світлолюбна рослина, якій необхідно накопичувати велику кількість органічних речовин за досить короткий проміжок часу. Це рослина короткого світлового дня. Вирощування за північних широт, значно подовжує вегетаційний період, що відчутно скорочується в більш пізні терміни посіву, особливо в поукісних та пожнивних посівах. Це дозволяє використовувати просо як страхову культуру при загиблї озимини.

За останні роки збільшились посіви під просо в Україні, загальна площа складає 159 тис. га., що на 41% перевищує посівні дані 2015 року. Загальне виробництво проса у 2020 році зросло майже на 44,7% у порівнянні з 2019 року,

одним з факторів, що призвело до таких показників - збільшення посівної площі на 64,1%.

За даними Державної служби статистики України, найбільші площі проса в 2019 році будуть у Харківській області - 11,9 тис. га, Запорізькій - 9,6 тис. га, Херсонській - 8,7 тис. га, Одеській - 7,1 тис. га, Житомирській - 6,7 тис. га. Донецькій та Миколаївській областях обсяг площі з якої було зібрано культуру складає 6,1 тис. га.

Дослідження проводились у Миколаївській області, спостереження велись за двома сортами проса посівного – Каозацьке та Королівське. Польові досліди були побудовані за загальноприйнятими методами польової практики. Схема досліду визначається за дома факторами:

Фактор А – сорт:

Козацьке

Королівське

Фактор В – спосіб основного обробітку ґрунту:

нульовий обробіток;

плоскорізний обробіток на глибину 20-22 см;

оранка звичайним плугом ПЛН-3-35 на 20-22 см;

оранка оборотним плугом LEMKEN на 20-22 см.

Розмір посівної ділянки 76 м², облікової 50 м².

За період від посіву до збирання урожаю проводили роботи щодо визначення вологості ґрунту та зараженості поля бур'янами.

Бур'яни завдають великої шкоди сільському господарству, вони висушують кореневий шар ґрунту, не продуктивно споживають велику кількість поживних речовин із ґрунту, уповільнюють і перешкоджають активному росту і розвитку культурних рослин. Проблема боротьби з бур'янами особливо гостро стоїть на добре зволжених землях, оскільки в умовах оптимальної вологості бур'яни ростуть і розмножуються швидше.

Багато бур'янів, що утворюють меншу кореневу систему, споживають в 1,5-3 рази більше води, ніж культурні рослини. Просо чутливе до забруднення бур'янами через його біологічні особливості росту і розвитку.

Однією з головних причин слабкої стійкості проса до бур'янів є повільний ріст і розвиток у перший період життя, внаслідок чого бур'яни мають шанс подолати рослини проса. Крім того, просо повільно накопичує поверхневу масу, що, у свою чергу, дозволяє культурі легше адаптуватися до важких умов життя, ніж за рахунок інтенсивнішого утворення бур'янової рослинної маси.

Густота стояння рослин проса може певною мірою впливати на розвиток бур'янів. Забруднення посівів проса бур'янами, залежить переважно від способу та глибини обробітку. Під час оранки виявилось менша кількість бур'янів на 31-71 %, ніж на ділянках з нульовою обробкою або плоско різним.

Список літератури

1. *Виробництво проса: підсумки та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.agro-business.com.ua/component/content/article/1301.html?ed=70](http://www.agro-business.com.ua/component/content/article/1301.html?ed=70).*
2. *Ушкаренко В.О. Просо – на півдні України / В.О. Ушкаренко, О.В. Аверчев. – Херсон: Олді плюс, 2007. – 196 с.*
3. *Нікітенко М.П., Аверчев О. В. Вирощування проса в умовах Півдня України. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. Херсон, 2020. Вип. 116. Ч. 2. С. 47-55.*

УДК:633.11:631.527.5 (477.7)

ПІДБІР СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАСТВОРЕННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ ПОСІВІВ ЗА УМОВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

ЗАКІН Р. В. – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

БЕРДНІКОВА О. Г. – канд. с.-г. наук, науковий керівник

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

Актуальність досліджень. Серед заходів, направлених на створення високопродуктивних посівів та одержання високоякісного врожаю озимої пшениці, виключно важлива роль належить умовам вирощування. Залежно від кліматичних умов рослини, по-різному ростуть і розвиваються. Вони набувають неоднакову стійкість до низьких і високих температур, хвороб і шкідників, а також формують різні врожаї та якість зерна[4].

Основна частина. У різні періоди розвитку землеробства людина прагнула відібрати такі біотиби, які менше реагували на різноманітні впливи зовнішнього середовища і формували більш високі та сталі врожаї[3-7]. Тому можна вважати, що підбір сортів пшениці озимої головний фактор, яким можна регулювати врожайність в різних умовах.

Результати досліджень. Однією з важливих адаптивних властивостей рослин озимої пшениці, що забезпечує стабільне одержання високих урожаїв зерна, є стійкість проти несприятливих умов зимівлі. В Україні озимі часто зазнають впливу абіотичних факторів, таких як низькі мінусові температури, притерта льодова кірка, відлиги, випрівання, вимокання та зимові посухи.

Дані зимостійкості сортів озимої пшениці залежно від умов вирощування викладені в таблиці 1